

Конфлікти в сім'ї та їх вплив на психіку дитини

Для розмови про конфлікти слід визначитися з термінологією: «що ж таке конфлікт? »Конфлікт означає зіткнення протилежно спрямованих цілей, інтересів, позицій, думок, бажань, які не можуть бути задоволені одночасно. У народі кажуть: «Що не поділили?»

Конфлікти в будь-який навіть дуже дружній, люблячій сім'ї неминучі. Спільне життя досить складне і довге, для того щоб думки і бажання завжди збігалися. Більш того, конфлікти необхідні, щоб «рухати», розвивати сімейні відносини, та й особистості самих членів сім'ї. Завдяки конфлікту в родині можуть з'явитися нові цілі, норми поведінки, сімейні цінності. Можливий і інший варіант - взаємні образи, душевний біль, руйнування відносин, а часом і розпад сім'ї. Який результат прийме той чи інший конфлікт залежить виключно від способів його вирішення.

В психології прийнято виділяти два способи вирішення конфліктів: конструктивний і неконструктивний. При конструктивній поведінці у конфліктній ситуації, конфлікту як такого не виникає, люди успішно домовляються. Неконструктивні тактики призводять до того, що людина або жорстко «стоїть на своєму », не зупиняючись ні перед чим, або проявляє зайву поступливість у шкоду своїм інтересам. Якщо говорити про життя в цілому (сімейне, професійне), то найбільш ефективно, якщо людина вміє гнучко застосовувати різноманітні стратегії: десь піти на компроміс, десь поступитися, а в потрібний момент наполягти на своєму.

Основна «Біда» неконструктивних способів вирішення конфліктів у тому, що, як правило, цей процес супроводжується підвищенням тону, психологічним тиском, приниженням і іншими не дуже приємними обставинами. Часом дорослі настільки занурюються у взаємні образи, бажання заподіяти шкоду іншому, вразити, що вирішення проблеми стає неможливим, а «першопричина» конфлікту забута. Звичайно, такі способи поведінки завжди шкідливо позначаються не тільки на самих конфліктуючих, але і на тих, хто стає мимовільним учасником подібних «битв», на дітях.

Перший соціум, в який потрапляє новонароджена дитина - це його сім'я. Все, що відбувається всередині сім'ї для маленької людини є зразком, еталоном поведінки, не терпить альтернативи. Тут вона засвоює навички міжособистісного взаємодії за прикладом наслідування батьків, у т.ч. і способи поведінки в конфліктних ситуаціях. За законами нормального психічного розвитку у дитинки (десь в 2-3 роки) з'являється прагнення до самостійності. У який спосіб вона буде відстоювати свої бажання і потреби при зіткненні їх з батьківськими інтересами? Відповідь проста - тими, які йому не раз демонстрували мама, тато, бабусі й дідусі. Інших варіантів він поки не бачив, а значить - не знає. Батьки щиро дивуються: «Звідки!?» ... А головне - дуже дієво застосувати до мами її ж методи.

Далі малюк приходять на дитячий майданчик, у дитячий садок, де йому доводиться активно взаємодіяти з іншими дітьми. І тут відбираючи, покійно віддаючи, зі сльозами і скаргами звертаючись до мами, дитина застосовує засвоєні і успішно апробовані в сім'ї способи поведінки в конфліктній ситуації. «Віддай, треба ділитися, візьми іншу», - вчить мама, яка звикла завжди наполягати на своєму. Тільки

чомусь «не слухається» її дитина - штовхає і з криком вириває вподобану іграшку ... Виходить як у анекдоті: «роби не як я роблю, а як я кажу». Однак, в житті не можливо добитися, так-так, навіть добитися (від кореня «бити») подібного результату.

Коли ж дитина в повній мірі засвоїть мову, вона буде лаятися саме тими словами, якими користувалися його батьки, тому що саме за цими словами закріпилася «лайлива» або «образлива» функція. Буває в процесі спілкування дитина дуже природно вживає будь-яке непристойне слово. Обурена мама вважає своїм обов'язком негайно зайнятися моральним вихованням дитини: «Хіба так можна говорити! Де ти таких слів нахапався? Напевно, з дитячого садка чи зі школи приніс! ». Очевидно, що подібні слова є «нормою» в сім'ї та дитині незрозуміло, чому неодноразово вживані у будинку щодо будь-кого з членів сім'ї або самої дитини, вони зараз викликають у мами таку реакцію.

Крім того, якщо дитина бачить, що батьки (бабусі, дідусі, з ким переважно знаходиться дитина), часто конфліктують, лаються, навіть через дрібниці, з'ясовують відносини, цей спосіб взаємодії в його свідомості закріплюється як абсолютно адекватний і прийнятний. Цей же спосіб буде використовуватися дитиною при спілкуванні з оточуючими людьми і за межами сім'ї. Лайка, прагнення вразити, заподіяти душевний біль, збурити спокій, влаштувати сварку стає нормою поведінки при спілкуванні з однокласниками, колегами по роботі, чоловіком в майбутній сім'ї дитини.

За прикладом наслідування крик перетворюється на «нормальний» тон спілкування. Мамі, яка вічно кричить, в голову не приходить,

чому дитина не може її слухати і почати розмовляти спокійним тоном, тим більше, що вона не раз йому говорила, що кричати погано і не можна.

У житті доводиться стикатися з відсутністю у батьків навичок спілкування, які компенсуються постійним з'ясуванням стосунків між собою, підміняється повноцінне спілкування, створюючи ілюзію емоційної близькості. Дитині в цьому випадку доводиться дуже сильно «постаратися», щоб привернути увагу до себе в процесі взаємних претензій батьків. Коли прості способи, такі як істерики, «погана» поведінка, шкільна неуспішність не спрацьовують в хід іде важка артилерія - серйозні соматичні захворювання, що змушують батьків повернутися до дитини.

Буває, що дорослі уникають прямого зіткнення і конфлікт з участю батьків протікає не так бурхливо, а підсумком може стати грюкнути дверима і дні мовчання. Навіть якщо все сталося швидко і тихо, емоції нікуди не дінеш. Дитина з народження несвідомо зчитує актуальний емоційний стан близьких. Позитивний емоційний настрій, спокій матері є джерелом виникнення в дитини почуття захищеності (все добре, ти в безпеці). Випробовувані матір'ю негативні емоції (злість, страх, образа, біль і т.д.) сигналять «щось не так», «поруч небезпека», формують підвищену тривожність у дитини, як особистісну рису.

Існує думка, що дітей необхідно захищати від дорослих проблем, але деколи вона приймає спотворені форми. Мама посварилася з татом, бабусяю чи з іншої причини відчуває негативне емоційне переживання, на очах сльози. Підходить дитина і питає: «Чому ти плачеш?» Щоб зробити «Краще для дитини» мама відповідає: «ні, я не

плачу, тобі здалося», «цибуля різала »,« все добре, бачиш, я вже посміхаюся »і т.д. І все б нічого, але дитина вже несвідомо вважає «мамі погано», а мама говорить зовсім інше. Виникає питання чому вірити - собі, своїй інтуїції або тому, що говорять значущі дорослі? Не тільки говорять, але й переконують, приводять кілометри логічних доказів. Поступово дитина перестає вірити собі, відчувати себе, а орієнтується виключно на те, що говорять значущі інші. Така дитина у дорослому житті приречена на залежну поведінку, тому що на себе спертися не може - просто не відчуває.

Існує ще один вид конфлікту, про який хотілося б сказати, це внутрішньоособистісний конфлікт, що супроводжується гострим внутрішнім невдоволенням собою, своїм життям. Дуже часто така незадоволеність і тим більше її джерела знаходиться за межами свідомості людини, а суб'єктивно вона відчувається як дискомфорт: «щось не так, або все не те, а що саме не знаю». Такі люди сильніше схильні до роздратування, образи, злості. А головне, внутрішня незадоволеність собою буде шукати вихід і проектуватися у вигляді постійного невдоволення все і вся, нескінченних причіпок, емоційних зривів. Тепер уявімо, що мама, яка виховує малюка, має внутрішню незадоволеність будь-якої сферою свого життя: стосунками в сім'ї, не може себе реалізувати, професійно неуспішним і т.д. Куди їй подіти накопичену роками незадоволеність? Це страшно, але дитина виявляється єдиною можливістю безкарно злити потік негативних емоцій. Очевидно, що їх джерело криється у внутрішній незадоволеності. Ця «буря» вже була готова і лише чекала найменшого приводу вирватися назовні. Маючи дитину приводів завжди буде

досить. Як себе буде почувати дитина - «сама велика неприємність », а як вона буде поводитися з оточуючими?

Далеко не для всіх очевидно, що батьківство - це велика відповідальність за дитину, за її життя, за те якою вона виросте, як складеться його доля, чи зможе вона бути щасливою чи ні. Не кожна мати, що має дітей, реально готова прийняти на себе відповідальність за свою дитину ... або хоча б за саму себе

Дуже часто до психологів звертаються бабусі або навіть прабабусі з приводу своїх онуків і правнуків. Питаєш, а де мама дитини? Відповіді самі різноманітні, але однаково сумні: працює і живе окремо від дитини; влаштовує своє особисте життя, маючи двох дітей, вийшовши заміж у 5-й раз, або того гірше гуляє, а з дитиною сидить прабабуся. Примітно, що на цих бабусь також повністю покладаються обов'язки з матеріального забезпечення онуків. Так, і тягнуть вони своїх онуків і правнуків зі словами «ну, не викину ж я його ».

Все вищесказане - далеко не вичерпний перелік впливів конфліктів в сім'ї на психіку дитини. І зрозуміло, що справа не в самих конфліктах, а в тому, як при цьому поведуться дорослі. Чи правомірно виникає питання: «Що ж робити, як не заподіяти шкоду дитині? ».

В кожному конкретному випадку підхід буде суто індивідуальний, але є і загальний, навіть можна сказати універсальний спосіб, настільки ж простий, як і складний. Про нього говориться у китайській притчі «Дружна родина».

Жила колись на світі родина. Вона була проста. Більше 100 людей було в ній. І займала вона ціле село. Так і жили всією родиною й усім селом. Ви скажете: «Ну той що, є чимало й більших сімей на світі. Але річ у

тім, що родина була особлива – мир і спокій панували в ній, а отже, і в селі. Ні сварок, ні лайки, ні крий Боже, бійок і розбрату.

Чутка про цю родину дійшла до самого володаря країни. І він вирішив перевірити, чи правду кажуть люди. Прибув він у село, і душа його зраділа: навкруги чистота, краса, статок і мир. Добре дітям, спокійно старим. Задумався володар. Вирішив довідатися, як жителі села досягли такого ладу, прийшов до голови родини: «Розкажи, чому така згода і лад у твоїй родині?» Той взяв аркуш паперу й став щось писати. Писав довго – видно, не дуже сильний був у грамоті. Потім передав аркуш володарю. Три слова були на папері: «Любов, прощення, терпіння». І наприкінці аркуша: «Сто разів любов, сто разів прощення, сто разів терпіння». Прочитав володар, почухав потилицю і запитав:

-І все?

-Так, - відповів старий, - це і є основа життя всякої гарної родини. – І подумавши, додав: - У світі теж!.

Бажаю і у ваших родинах багато любові, прощення і терпіння.

Шкільні страхи та їх запобігання

«Страх - емоційна реакція людини на справжню чи мниму небезпеку. Страх у людини характеризується депресивними, психічними станами, неспокоєм, нервуванням., прагненнями вийти з неприємної ситуації. Діапазон страху характеризується від легкого переляку до

жаху. Завдання суспільного і індивідуального виховання - навчити людину переборювати страх.»

Відчуття страху - це нормальна захисна реакція, яка заснована на інстинкті самозбереження. А от шкільні страхи частіше виникають у дітей через їх батьків. Постійне переживання за успішність своїх дітей породжує те, що батьки не навмисно заражають своїми страхами дітей. Легко піддаються страхам - тривожні, нерішучі діти і ті, що схильні до фантазувань.

Запобігти виникненню дитячих страхів можна скориставшись такими порадами:

- Навчіться вгамовувати свої емоції на кожну негативну оцінку сина або доньки.
- Не застосовуйте фізичних засобів покарань за оцінки навчання, бо це породжує у дитини страх відвідування школи, виконання контрольних робіт, відповідей біля лотки.
- Підтримуйте, обговорюйте кожен успіх у навчанні вашої дитини.
- Пам'ятайте, що страх впливає на самооцінку дитини і може супроводжувати її по життю.
- Критика навчання повинна бути конкретною, конструктивною. Критикуйте навчання дитини, а не її саму. Допоможіть у навчанні - консультація, спільне виконання завдань, на крайній випадок - репетитор.
- Пам'ятайте, що поганий настрій батьків, напруга у сімейних стосунках також можуть викликати дитячі страхи.

• Якщо страхи виникають у фізично сильної і емоційно стійкої дитини, то це сигнал, що слід звернутися до спеціалістів.

• Страхи частіше виникають у дівчат, але протікають більш м'яко, ніж у хлопчиків

Думка, що хлопчикам боятись соромно, змушує їх приховувати свій страх від інших, тому ці приховування потребують особливої уваги, відвертого обговорення причин їх виникнення.

• Вважається нормальним, коли дитина боїться отримати погану оцінку. А от коли через цей страх вона не бажає ходити до школи, це сигнал для тривоги. Через страх відвідувати школу дитина починає уникати всього, що з нею пов'язано. У такому випадку необхідна допомога психолога.

• Зазвичай діти, які мають шкільні страхи, тривожні, з певними навіюваннями, тому що відношенню до них повинна бути спокійна, доброзичлива, терпима атмосфера. З ними слід бути витриманими, прагнути викликати їх довіру у розмовах, стосунках. Для такої дитини дуже важливо, щоб в школі, вдома був хтось, кому вона могла довіритись.

• Страх перед школою, навчанням безумовно знижує успішність. Тому що всі сили дитини йдуть на його подолання, а на навчання ніяких сил не залишається. Станьте дитині другом. Допоможіть побороти відчуття страху. Покажіть його сильні сторони, дайте зрозуміти, що ви, батьки, завжди поруч і любите свою дитину такою, якою вона є. А шкільні труднощі - це етап шкільного життя, який ви допоможете подолати.

- В житті, нажаль, немає еліксиру від страхів, це є тільки в казках. Але засоби від страхів існують. Вони - в нас самих, у нашому вихованні, відношенні до людей, до життя. Наш головний еліксир - наша батьківська воля, вміння тримати себе в руках, контролювати свої вчинки та емоції. Цьому також слід навчити своїх дітей.

Поради для батьків першокласників

Перші 4-6 тижнів у школі для першокласників найважчі, тому батьки повинні допомогти своєму маленькому учню адаптуватися до нових умов.

Уранці дитину будіть спокійно. Прокинувшись, вона повинна побачити посмішку на вашому обличчі та почути Ваш лагідний голос. Не потрібно смикати дитину через дрібниці та підганяти її з самого ранку. Щоб не виникало поспіху, розрахуйте час, необхідний для того, щоб зібратися першокласнику до школи. Якщо він не встигає, наступного дня розбудіть його трішки раніше.

Бажано погодувати дитину сніданком, але якщо чомусь вона не хоче їсти, примушувати не варто. Краще дайте сніданок із собою. Дорогою до школи не говоріть: «Дивись, не бешкетуй» або «Щоб сьогодні не було поганих оцінок». Краще побажайте дитині успіхів і підбадьорте її добрим словом.

Зустрічаючи зі школи, не завалюйте запитаннями: «Що ти сьогодні отримав?» або «Сьогодні без поганих оцінок?». Дайте дитині

можливість розслабитися. Якщо ж вона хоче поділитися з вами чимось важливим, не відмахуйтеся від неї, вислухайте, адже це не забере багато часу.

Якщо маленький школярик чимось засмучений, не допитуйтеся про причину. Можливо він розповість пізніше, або обережно поцікавтеся через деякий час самі.

Ніколи не торгуйтеся, говорячи: «Якщо зробиш гарно уроки, я дам тобі...». Дитина може не правильно зрозуміти мету навчання, вона подумає, що, навчаючись, робить вам послугу, за яку отримує винагороду.

Прийшовши зі школи, дитина повинна пообідати та обов'язково відпочити. Не примушуйте її відразу робити уроки. На думку психологів, найкращий час для навчання – з 8 до 12 години та з 16 до 18 години. Привчіть першокласника займатися саме в ці години.

Пам'ятайте, що є періоди, протягом яких йому навчатися складніше: маленький школярик втомлюється, у нього знижується працездатність. Для першокласника це перші 4 – 6 тижнів навчання, кінець другої чверті, перший тиждень після зимових канікул та середина третьої чверті.

Присвячуйте своїй дитині хоча б півгодини в день, щоб вона відчувала, що ви її любите та цінуєте. Не забувайте, що першокласники – це ще маленькі діти, які люблять погратися, послухати казку на ніч чи колискову або щоб їх просто потримали на руках. Все це допоможе їм зняти напруження, почувати себе спокійно та впевнено.

Єдині педагогічні вимоги до учнів

I. Зовнішній вигляд учнів

Зовнішній вигляд учнів має відповідати шкільним нормам, а саме:

1.1 Учні повинні приходити в школу чистими, акуратно зачесаними, у випрасуваній одязі і начищеному взутті.

1.2 Учні не повинні носити прикраси, які заважають їм і відволікають увагу на уроці.

1.3 На уроки фізкультури і заняття спортивних секцій учні приходять у спортивній формі.

1.4 На суботники та інші трудові справи учні приходять у робочому одязі.

II. Прихід до школи і вихід із школи

При вході в школу учень повинен витерти ноги, зняти головний убір (хлопці), в класі одяг повісити акуратно на вішалку.

В разі появи окремих учнів брудними в школу чергові вимагають від них негайного приведення себе в порядок.

Всі учні зобов'язані приходити до школи без запізнення. Учні, що спізнилися, допускаються до уроків з дозволу чергового учителя або адміністрації школи.

Суворо забороняється приносити в школу сторонні речі, які не мають відношення до уроків.

Учням не дозволяється ходити по школі, перебувати в кабінетах в верхньому одязі і головних уборах, за виключенням випадків, коли температура в приміщенні нижче 15 градусів.

Залишатися в школі після уроків можуть ті учні, які зайняті громадською роботою, в гуртках згідно розкладу додаткових, факультативних занять і гуртків.

Забороняється в приміщенні школи і на її території палити, вживати спиртні напої, наркотичні засоби.

III. Оформлення письмових робіт, ведення щоденників

Зошити учнів повинні бути чистими, акуратно підписаними, з полями.

Учні повинні виконувати всі роботи чітко і розбірливо.

Забороняється виривати листки із зошита або починати новий зошит, якщо старий не закінчився.

Невірні записи треба злегка закреслювати.

Не використовувати сторінки зошита для записів, які не стосуються даного предмета.

Записи в щоденнику учні повинні вести грамотно і акуратно. В кінці тижня учні повинні давати щоденник на підпис батькам і здавати його для перевірки класному керівнику.

IV. Збереження шкільного майна і підручників

Всі учні зобов'язані берегти шкільне майно, дбайливо ставитись до своїх речей та речей товаришів. На кожен урок учень повинен бути укомплектований необхідним канцелярським приладдям.

В разі пошкодження майна з вини учня майно ремонтує сам учень або його батьки.

Учні мають зберігати зелені насадження, а при їх пошкодженні – відновити їх.

Підручники, книги, щоденники учнів повинні бути акуратно обгорнуті.

Всі учні повинні берегти книжки. В кожній книзі треба мати закладку. Не можна виривати або загортати сторінки, робити на книзі помітки чи малюнки. В разі пошкодження або втрати шкільного підручника, книги учень або його батьки відшкодовують їх вартість.

Відповідальність за збереження класного журналу під час перерви покладається класним керівником на старосту класу. Учням забороняється гортати, читати класний журнал на перерві.

V. Поведінка учня

На уроці:

По дзвінку учні повинні зайняти свої місця за партами і приготувати все необхідне для уроку.

Чергові зобов'язані готувати класне приміщення і обладнання до кожного уроку, повідомляти учителя про відсутніх.

Учні повинні пам'ятати, що вчитель починає урок тільки при абсолютній чистоті класу, при наявності необхідного для роботи класу (крейди та ін.).

Кожен учень відповідає за чистоту, порядок і збереження свого робочого місця в класі.

Коли учитель або старші заходить в клас, учні зобов'язані встати, вітаючи їх.

Нічого зайвого на парті не повинно бути. Підручники, зошити можуть бути відкритими тільки з дозволу вчителя.

Під час уроку учні повинні сидіти прямо уважно слухати пояснення вчителя і відповіді товаришів, не розмовляти, не займатися сторонніми справами.

Якщо вчитель викликає учня для відповіді, він повинен вийти зі щоденником до дошки. При відповіді учень повинен стояти прямо, говорити голосно, ясно, не поспішаючи. При фронтальному опитуванні учні відповідають, стоячи за партою.

Учні, які хочуть запитати щось вчителя, зобов'язані підняти руку, після дозволу вчителя встати і задати запитання.

Учням категорично забороняється підказувати, виправляти товаришів без дозволу вчителя.

Дзвінок з уроку дається для вчителя. Учні виходять з класу спокійно, тільки після дозволу вчителя.

Учень не може бути відсутнім на уроці без поважних причин. Дозвіл не бути на уроці, занятті гуртка може дати тільки адміністрація школи.

На перервах:

Учні, за винятком чергових, під час перерви перебувають за межами класу.

Під час перерви учням дозволяється ходити по школі, спокійно спілкуючись з товаришами. Ігри, розваги можуть проводитись у відведених для цього місцях.

Вхід в учительську, кабінет директора та класні кімнати без дозволу заборонено.

Учні повинні поводитись гідно, не ображати один одного. Забороняється вживання нецензурних слів при спілкуванні.

Учням забороняється приниження і насильство по відношенню до менших і слабкіших.

На заняттях гуртків, секцій:

Всі учні за своїм бажанням вибирають гурток, спортивну секцію, в які учня записує керівник гуртка у погодженні з класним керівником.

На першому засіданні гуртка визначається час роботи, розподіляються обов'язки між членами гуртка.

Робота гуртка проводиться по затвердженому плану.

Учні, які порушують дисципліну на занятті гуртка або не виконують завдань, погано працюють, виключаються з гуртка.

Всі заняття гуртка, відвідування, теми, ставлення учнів гуртка до роботи записуються в журналі гурткової роботи.

Позакласні заходи проводяться точно в зазначений час. Учні повинні вчасно приходити на кожен захід.

Під час доповіді, лекції, концерту та ін. учні повинні поводитись культурно: не розмовляти, не заважати присутнім, не переходити з місця на місце, не виходити до закінчення заходу, не смітити у приміщенні.

У випадку, коли всі місця зайняті, помітивши дорослих, що зайшли, учні повинні запропонувати їм своє місце.

Поза школою:

Щоденно виконувати всі домашні завдання. Ніколи не залишати не вивченим жодного уроку.

Дома учні повинні дотримуватися встановленого режиму, виконувати вимоги старших, допомагати їм по господарству, турбуватися про молодших.

Учні повинні зразково поводитись на вулиці і в громадських місцях, суворо дотримуватися правил вуличного руху і проїзду на транспорті.

Учень повинен підтримувати дома чистоту і, тримати в порядку свої особисті речі, постіль робоче місце.

Учень повинен берегти зелені насадження у себе в дворі, на вулиці та в інших місцях, не смітити.

VI. Фізичний розвиток учня:

Всі учні повинні турбуватися про свій фізичний розвиток, щоденно робити зарядку, приймати водні процедури.

Треба завжди триматися прямо, бути підтягнутими. Не можна ходити в розвалку, тримати руки в кишенях, спиратися на стіни, сидати на підвіконня тощо.

Учні повинні активно займатися спортом.

Учні не повинні розв'язувати конфлікти шляхом бійок, шантажу та інше. У випадку скоєння учнем дисциплінарних порушень адміністрація школи звертатиметься до відповідних органів.

Учні, які мають шкідливі звички, мають право на допомогу шкільного психолога у боротьбі з ними.

VII. Дотримання правил гігієни і санітарії в школі

Учні зобов'язані сумлінно виконувати обов'язки чергових по школі, в навчальних кабінетах, у шкільній їдальні за встановленим графіком.

Учням забороняється без потреби (особливо під час уроків) перебувати у шкільній їдальні і у верхньому одязі.

У випадку недотримання учнем вимог адміністрація школи залишає за собою право ставити питання перед батьками про перевід учня до іншого навчального закладу.

Рекомендації батькам п'ятикласників

Будь-які перехідні періоди життя і діяльності дітей висувають специфічні проблеми, що пов'язані зі зміною в організації навчальної діяльності у середніх класах. Умови, які змінилися, пред'являють більш високі вимоги до інтелектуального і особистісного розвитку, до ступеня сформованості у дітей певних учбових знань, дій, навичок. Процес звикання до шкільних вимог і порядків, нового для

п'ятикласників оточення, нових умов життя розуміється як адаптація. Адже дитина в школі адаптується не тільки до своєї соціальної ролі, але перш за все до особливостей засвоєння знань у нових умовах.

Якщо Вас щось турбує в поведінці дитини, якомога швидше зустріньтеся і обговоріть це із класним керівником, шкільним психологом.

Якщо в родині відбулися події, що вплинули на психологічний стан дитини, повідомте про це класного керівника. Саме зміни в сімейному житті часто пояснюють раптові зміни в поведінці дітей.

Цікавтеся шкільними справами, обговорюйте складні ситуації, разом шукайте вихід із конфліктів.

Допоможіть дитині вивчити імена нових учителів, запропонуйте описати їх, виділити якісь особливі риси.

Порадьте дитині в складних ситуаціях звертатися за порадою до класного керівника, шкільного психолога.

Не слід відразу ослабляти контроль за навчальною діяльністю, якщо в період навчання в початковій школі вона звикла до контролю з вашого боку. Привчайте дитину до самостійності поступово: вона має сама збирати портфель, телефонувати однокласникам і питати про уроки тощо.

Основними помічниками у складних ситуаціях є терпіння, увага, розуміння.

Головне новоутворення підліткового вікового періоду – відкриття своєї індивідуальності, свого «Я». Підвищується інтерес до свого тіла, зовнішності.

Зростає дух незалежності, який впливає на стосунки підлітка в родині, школі.

У дітей настає криза, пов'язана з бажанням здобути самостійність, звільнитися від батьківської опіки, з'являється страх перед невідомим дорослим життям.

Бажання звільнитися від зовнішнього контролю поєднується зі зростанням самоконтролю й початком свідомого самовиховання.

Внутрішній світ дитини ще нестабільний, тому батькам не слід залишати своїх дітей без нагляду. Підліток дуже вразливий і легко піддається впливам як позитивним, так і негативним.

Розширюється коло спілкування, з'являються нові авторитети.

Недоліки й суперечності в поведінці близьких і старших сприймаються гостро й хворобливо.

У батьках підлітки хочуть бачити друзів і радників, а не диктаторів.

Золоті правила для батьків

Більшість дітей - "звичайні". Не робіть зі своєї дитини вундеркінда, окреслюючи непосильні вимоги, орієнтуючи на недосяжні еталони.

Дитина повинна частіше відчувати задоволення від того, що вона щось може, ніж тривожитись з приводу того чого не може зробити.

У різних дітей - різні здібності (розумові, художні, математичні, організаційні, вольові, чуттєві). Здібності треба розвивати! Але ваше перше завдання - визначити оптимум вашої дитини.

Не орієнтуйте навіть найбільш здібну дитину на винятковість! На

цьому шляху її чекає розлад із самою собою, бо завжди поруч знайдеться хтось більш обдарований працелюбний.

Здійснитися в житті може лише активна дитина, Виховуйте людину дій , вчинку.

Дозволяйте дитині ризикувати. Залишайте за дітьми право на помилки, але вчіть самотійно їх виправляти.

Не повчайте у незнанні! Правильно виховувати може лише той, хто знає дитину - розуміє її чесноти і вади, відчуває її настрій, добре орієнтується в її інтересах, смаках, цінностях, звичках, здібностях.

Не змішуйте поняття "хороша" і "зручна" дитина! Хороша живе своїми думками і почуттями інших (тобто самотійна і чуйна). Зручна - це дитина, яку дорослі «пристосували» до себе - слухняна, підкоряється вимогам. безвольна.

Викориніть із своєї практики вираз: "Роби, раз я вимагаю". Замініть цю форму вимоги іншою: "Роби, тому що цього не можна не зробити". Зростаючи, особистість повинна звикнути до виконання вимог не на догоду зовнішньому розпорядженню, а тому, що вони розумні, доцільні...

Довіряйте дитині. Людина, яка виростає у довірі, йде по життю спокійно, зона відкрита, товариська, доброзичлива. Будьте терплячими! Ставтесь терпляче до дитячих проявів: процес розвитку є випробуванням не лише для дорослих але й для самої дитини.

Виховуйте її вимогливою любов'ю.

Ніколи не кажіть, що за всіма життєвими проблемами не лишається часу на виховання дитини. Ви виховуєте її щоденно своїм ставленням до життя, системою своїх цінностей, своїми виборами. Ви виховуєте дитину своєю присутністю, поглядом, жестом, посмішкою...

Будьте відповідальними! Безпечність - механізм, який продукує борги перед долею дитини, перед її теперішнім і майбутнім.

Відповідальний вихователь передбачає наслідки своїх слів, своїх діл.

Оцінюючи результат, вчинок, властивість дитини, вказуйте не лише на те чим ви незадоволені, а скоріше на те, що вам подобається в ній,

Не порівнюйте її з однокласниками з братиками чи сестричками.

Діти усі різні!

Порівнюйте дитину в її динаміці - якою вона була вчора, якою є сьогодні, якою може бути завтра. Тобто, порівнюйте зростаючу особистість з самою собою.

Не ставтесь до дитини зневажливо. Зростаюча особистість повинна відчувати свою значущість, навчитись поважати себе. Тільки за цієї умови з неї виросте людина з почуттям власної гідності, яка поважає тих хто її оточує.

Як навчити дитину успішно виконувати домашнє завдання

Як допомогти дитині не просто виконувати домашнє завдання, але й навчити її обходитися без нашої допомоги? Комуś з дітей вистачить тиждень – другий, комуś – декілька місяців або ще більше. Але у будь-якому випадку в цьому процесі буде декілька етапів.

Перший етап. Ви якомога більше завдань виконаєте разом із дитиною. Прагнете зрозуміти, яких знань, навичок їй не вистачає, з'ясувати, чи немає у неї неправильних способів виконання, звичок у роботі. Допомагаєте позбутися недоліків і неправильних способів дії.

Другий етап. Частину роботи дитина виконує сама. Але ви повинні бути впевнені, що з цією частиною роботи вона впорається. Швидше за все, спочатку це буде дуже невелика частина, але дитині необхідно відчуття успіху. Оцініть з нею результат. Після кожної самостійної й успішно виконаної частини ставте який-небудь значок, наприклад знак оклику або задоволене личко. Через якийсь час ви разом з дитиною переконаєтесь, що правильно зроблена частина збільшується щодня. У разі невдачі спокійно розберіться, що є перешкодою. Навчіть дитину звертатися по допомогу у разі виникнення конкретних питань. Головним на цьому етапі має бути усвідомлення дитиною, що вона може працювати самостійно.

Третій етап. Поступово самостійна робота розширюється до того, що дитина сама виконує всі завдання. Ваша підтримка на цьому

етапі швидше психологічна. Ви знаходитесь неподалік, займаєтесь своїми справами. Але готові прийти на допомогу, якщо знадобиться. Перевіряєте зроблене, завжди підтримуєте.

Четвертий етап. Дитина працює самостійно. Вона вже знає, скільки часу піде на те або інше завдання, і контролює себе. Ви в цей час можете бути відсутні удома або знаходитися в іншій кімнаті. Сенса цього етапу у тому, що дитина прагне подолати всі труднощі сама. Відкладати до вашої появи можна тільки найважче. Ви перевіряєте зроблене. Це необхідно, поки остаточно не виробиться навичка самостійної роботи.